

לשנר אריה

173008

בן חנה ופסח

נולד ב- 8.4.1915

התגייס ב- 1948

נפל ב- ד' אדר ב' תש"ח 15.3.1948

מפגיעת צלף.

לשנר אריה ("ארי")

בן פסח וחנה. נולד ב־8.4.1915 בניו־יורק.
למד בבית־ספר עממי והמשיך בבית־ספר
תיכוני ולבסוף נתקבל למכון "ניו־יורק
סיטי קולג'", בו למד כ־4 שנים מדעי־רוח
ובעיקר בעיות חינוך והוראה. את חינוכו
הלאומי־ציוני קיבל בבית־הספר "קינדער
וועלט" אשר ל"פועל־ציון" ובמחנות
הקיץ של אותה תנועה. בשנת 1932
הצטרף אל תנועת "פועל־ציון" וכעבור
שלוש שנים היה בין מארגניה ויוזמיה של

התנועה החינוכית "הבונים". החל מאביב 1936 פעל במחנות־הקיץ של
התנועה בלוס־אנג'לס, שיקגו, סנט־לואיס ועוד, ובכל מקום נודע
כמחנך למופת. מתוך כוונות לעליה יצא להכשרה בחות קרימריג', אולם
כעבור שנה נאלץ לחזור לעבודתו בתנועה שהיה מראשיה. בשנות
1940—1942 ריכוז את הפעולות החינוכיות במרכז התנועה ואת העבודה
שבמרכז ניו־יורק וערך את עתון ההכשרות הצעירות "הבונים". ב־1942
התגייס לצי האמריקני ושימש כקצין־אלחוט. ביקר בארצות רבות,
ביניהן: אנגליה וצרפת. ב־1945 השתחרר מהצבא. עם שחרורו חזר
לעבוד במזכירות התנועה עד חודש ינואר 1946. מני אז התמכר לגיוס
מתנדבים לפעולות ההעפלה.

היה בין ראשוני המתנדבים ויצא עם שתי האניות הראשונות
מאמריקה. עבד זמן־מה בהעפלה ובאוגוסט 1946 הגיע לארץ באניה
"הגנה" והצטרף לקיבוץ "הבונים"—כפר־בלום, שם ישבה אשתו
שהקדימה לעלות. בקיבוץ עבד תחילה בבנין ולבסוף בחשמלאות, ובשעת
העבודה, תיקון חשמל על עמוד תאורה במשק, ברשת המגן סביב
למשק, נפגע על־ידי צלף ערבי ומת ביום ד' באדר ב' תש"ח (15.3.1948).
הובא למנוחת־עולמים בבית־הקברות בכפר־בלום. הניח אחדיו אשה ובת.

חטיבת גולני שנות ה-40

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב-פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ-ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי-אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליות השונות. בסיכום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחבנו איפיקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחותמה המיוחד, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כך היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שיוקרה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד-האדמה ויושב-הכפר: עקשנות, צמידות למשימה, שורשיות ושקט..."

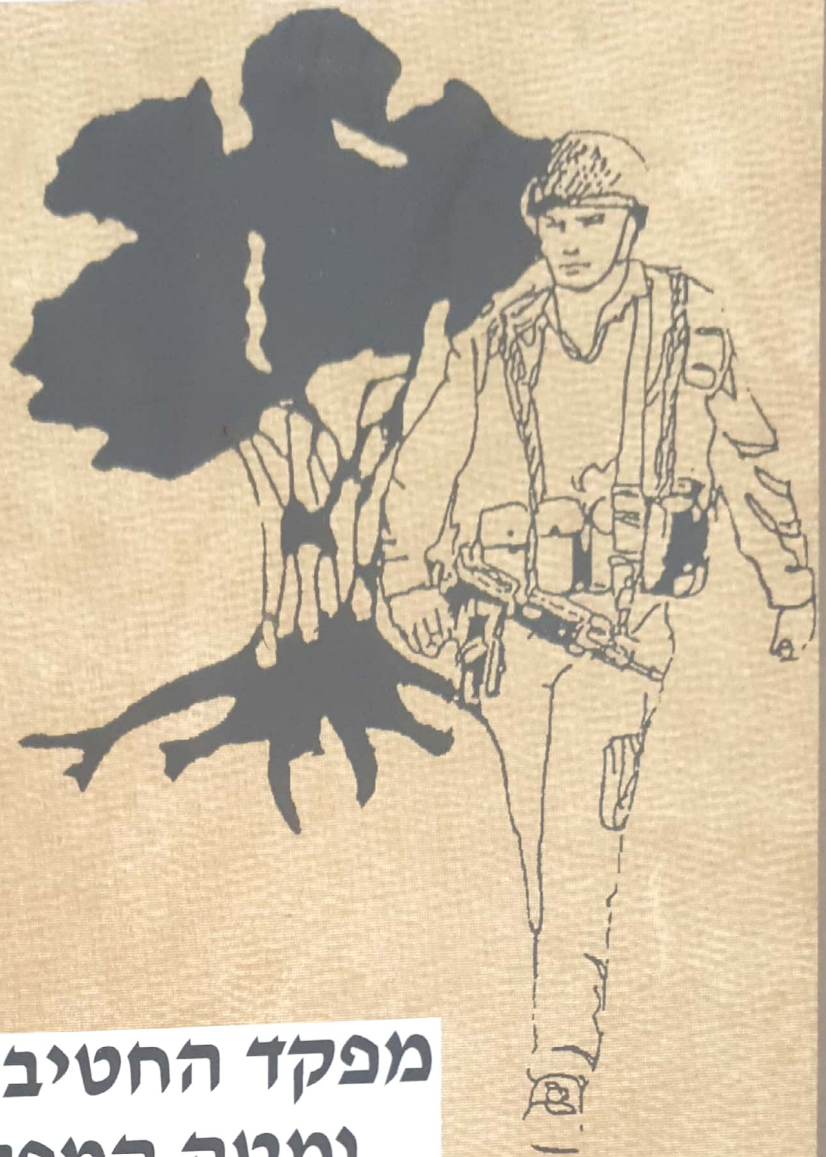

איזור נפילתו
של אריה ז"ל

המקום בו נפל
אריה ז"ל

מפקד החטיבה - נחום גולן
ומטה המפקדה ב- '48

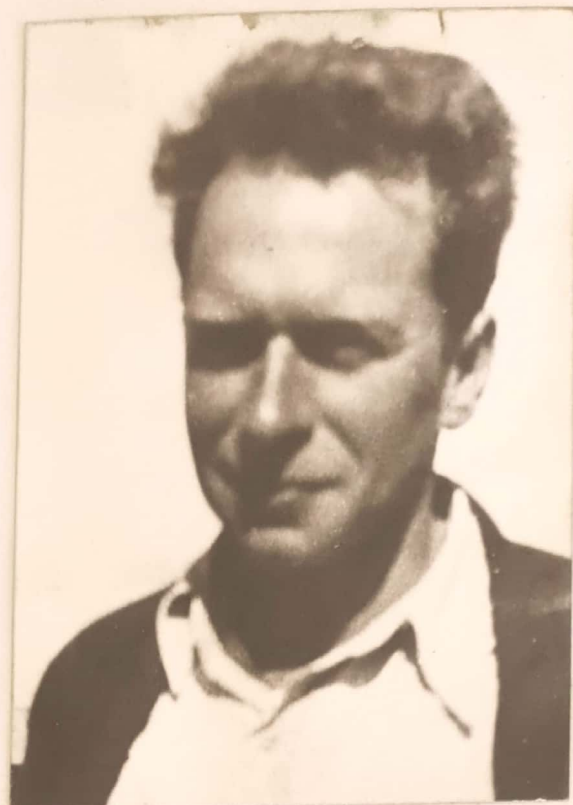
"יהי זכרו ברוך"

ת.נ.צ.ב.ה.
לשנר אריה
1916-1948

...אך נצבאר את כולם
את יפה הכלות והחלואר
כי רעות שבעות, לעולם
לא תתן את לבן לשבח.
ארכה מקדשת בום
את תשובי בנעל לפרח.

חיים שרי.

(תורגם מאנגלית)

11 "המקשר" מס.
אפריל 1948

א ר י ל ש נ ר

בצער רב אנו מודיעים שחברנו ארי לשנר מכפר בלום נרצח
מיריית צלף, בהיותו עובד על תיקון מערכת החשמל במשקו.

שנים רבות היה ארי אחד מראשי תנועתנו בארצות הברית.
לפני עלייתו עסק באופן פעיל בארגון צוותי המחנדים של אגודת
המוסד לעליה (עליה ב') שהפליגו מחופי אמריקה, והוא עצמו הגיע
ארצה בתור חבר הצוות של אחת האניות האלו, האניה "ווג'וור".

ארי יחסר לכולנו מאד - לביחו כפר בלום ולתנועה כולה.
לשכת הקשר, שעם חברי מזכירותה הוא נמנה, משתתפת בצערם העמוק של
שירלי, של בתו מרים ושל אביו. באחד הגליונות הבאים של "המקשר"
תיראה הערכה מלאה יותר של חייו ומעלו.

יהי זכרו ברוך.

In Memory of Ari Lashner

By I. F. Stone

WASHINGTON

My reaction to what happened at Lake Success on Friday is contempt, and I do not wish to write of the canaille responsible, except to say that time will show that they betrayed America in betraying Palestinian Jewry.

I want to write a piece today about my friend Ari Lashner, who was killed by an Arab sniper last Tuesday outside the colony of Kfar Blum in Palestine. He was 30 when he died. Perhaps by telling a little of his story I may provide some answer to the alarmed questions I hear everywhere in the wake of Friday's events.

Stone

Lashner was born in Brooklyn. His first name originally was Leon. He took the name of Ari when he decided to settle in Palestine. He went the hard way. He was a member of the crew of the illegal ship, the Haganah, on which I had the privilege of traveling to Palestine in 1946.

I got to know Ari well, both on shipboard and in port during the impatient days when we waited for orders to sail. He was slight and small in build, fair in complexion, unassuming in manner. There was nothing about him of a Man with a Mission, and he would have made a wry face if anyone had so described him.

A Leader in Zionist Youth Movement

Ari had for 10 years been a leading figure in the Haborim, the Labor Zionist youth movement in America. He had graduated from City College in New York with honors, majoring in education. The kind of education to which he devoted himself was the education of a small group of American Jewish youth in preparation for life as *chalutzim*, as socialist pioneers in Palestine.

If this sounds portentous, the fault is mine, not Ari's. He was no doctrinaire, either as a Zionist or as a socialist. A phrase of his may help to convey the quality of his thinking. He spoke once of "the right to be confused," by which he meant the right of every person to make his own way, in his own time, to the truth.

Ari, when I knew him had the inner happiness of a person who is true to himself. He had been in the Merchant Marine during the war. He talked very little of his personal experiences, but he had seen some tough voyages, including two to Murmansk. Ari had become a skilled radio man, and he was radio officer of our ship, a Canadian corvette, renamed the Haganah.

A Man of Quiet Courage

I don't know how radio officers act on ordinary ships, but on ours Ari was ready for any job. In one terrific storm on the way across the Atlantic, when most of the crew were seasick, he had himself hung over the side to lash down one of the lifeboats.

Big exuberant Buddy X, one of our fireman on the Haganah, dropped in on me here the other night, and we spoke of Ari. He told me a characteristic story about Lashner. The boilers were in bad shape at one point, and somebody had to chip off the scale in the tubes. But the engine-room gang were a beefy bunch, all of them too large to get into the boilers. Ari, who was a little fellow, volunteered to crawl into the boilers and do the job. He spent a day and a half in those boilers.

What Now? There Is No Easy Answer

Ari had a wife, Shirley, and a baby girl, when he volunteered for service on the Haganah. They went to Palestine on a regular visa and a passenger ship. Though they were already in Palestine when the Haganah approached the blockade area with its refugee cargo, Ari volunteered to stay behind for the second voyage of the Haganah. The refugees and myself were transferred to a little Turkish freighter, the Beria, which took us into Palestine.

Ari was captured by the British with that second shipload and after his release from Cyprus rejoined his wife and baby at Kfar Blum, a colony in the Huleh Valley in Upper Galilee. Kfar Blum was named for Leon Blum. It is a settlement founded by Haborim, and there are about 50 American pioneers in the colony.

Everywhere I find people asking with dismay, "What are we going to do now?" I know no easy answer. There is no magic way to build a new nation. When Ari got to Palestine he worked at Kfar Blum in the vegetable garden, as a guard, and in the fish ponds. He was shot and killed by an Arab sniper while repairing a telephone wire outside the colony.

Ari's tasks in Palestine were not glamorous. Neither was his death. But new nations are not built to the music of brass bands and the stimulus of cavalry charges. They are built by men like Ari who are ready to do the many little things necessary to make new homes and to defend them.

Betrayal at Lake Success Won't Stop Men Like Him

Jewish Palestine was built by men like my friend Ari Lashner, and it is because of the Ari Lashners that new and unexpected immediate difficulties cannot shake my confidence in its future.

What happened Friday at Lake Success is not the first betrayal the Ari Lashners have known nor will it be the last.

Despite betrayals which go back to the days of the last Sultan, Jewish Palestine has grown and grown. It has grown because these men had patience, faith and spirit, because amid constant alarms they had the heart to go on with the job of repairing a fence or mending a telephone wire. It will continue to grow.

Those who understand will join me in saluting the memory of Ari Lashner and, putting away despair, will draw from it the strength to do for Palestine whatever each of us can in the difficult days ahead.

Ari Lashner - Epitome of the Best In American Jewish Youth

by Harry Leftow

Ari Lashner has left us. There will never take the place that meeting in Eretz to which I looked forward so eagerly.

He went away many times before—to distant cities for the Movement, to war as a mariner; to Europe and to Palestine, bringing in thousands, on his Haganah ship.

But always before there was his smiling, good-humored greeting again, the pleasurable interludes of gentle conversation, of music, of strolling about the city, of drives into the country.

The Arab sniper's bullet that cut short his life at Kfar Blum on March 16th caused far more than a personal loss. For Ari exemplified the best that the combination of Jewishness, America and the Movement produced, and he was destined to contribute in important measure to the Jewish State in the future. Everyone who knew him would agree to this, for, he was a leader of the most complete modesty and honesty who, because of these qualities, inspired in others a sincere and warm recognition of his own capabilities. For example, you would never have guessed from Ari's quiet workaday, unchanged and un-selfconscious manner during his last weeks in America that he was recruiting the crew and arranging completely the sailing of the first Haganah ship from America—a ship that ran the blockade and then returned to Europe for a second load.

His wife and child had gone to Eretz before him. He had not known when or how he would see them again and he wanted to be with them desperately. When he had the chance to be reunited with them easily, he went back to Europe with his ship, because he was needed, and had to pass through the Cyprus camps before joining them again.

He died in war. A Ghandi could not have abhorred violence more than did Leon Lashner, who hated even the raised voice.

If a keynote is to be sought in the pervasive Lashner influence, which all who experienced him felt, it is his insistence that the individual search for his own truth and act in consequence. In this connection, he gave full credence to the role of the irrational

Ari Lashner, a leader of our American Youth movement, was killed by an Arab sniper on March 16, while repairing a line of communication at Kfar Blum. He was a member of Branch 24, Brooklyn, of which his father was a founder, and was educated in our shulen.

He felt humble and inferior to the point of discomfort before anyone with special talent, whether in art or in farming, but without the slightest trace of the envy that stems from vanity and leads to pretenses and false emulation.

Any account of Leon would be incomplete without mentioning his love for America. He knew it well from coast to coast. His greatest pleasure was to drive through its countryside. He loved to stop at roadside inns, observe people, walk in cities, visit galleries, parks, concert halls, stores.

He saw the evils of America too, but he weighed things relatively and he knew the enormous importance of the measure of basic civil liberties enjoyed here. He was a socialist, but he would take any capitalism over a socialism that gave a whit less of individual liberty. The very casting of whole societies, of people and complex ways of life, into formal moulds with neat tags was foreign to his mind.

The nineteen-thirties were a difficult test for radical youth. In the rarefied atmosphere of college, socialists and communists drove the black and white stereotypes of doctrinaire radicalism to absolute extremes, and it was difficult to perceive at what stage this process actually became a form of *reductio ad absurdum*. Impossible, actually, without some trustworthy reference point in reality.

Leon Lashner's reference point was his emotional Jewishness and Labor Zionism, to which he attached significant weight.

It was the Frederick B. Robinson era at City College, and every week saw demonstrations, expulsions and counter demonstrations. We Labor Zionists participated in all radical activities, but as a collateral thing. Leon

admired the courage and the intellectual acumen of the radical leaders and even admitted that their panaceas might be right. But they were a little above him.

Their solutions for the whole world still left him uncomfortable as an individual. He saw the Jewish people again singled out for persecution and he felt that concrete special efforts by Jews themselves were demanded.

He dropped his teacher-training courses when it gradually became apparent to him that his future lay with the Jewish people and Palestine.

Here another essential Lashner characteristic is illustrated. There never were any dramatic announcements or obvious soul struggles. He seemed to be and thought unceasingly himself that he was just drifting. He felt like a victim of himself. He was unaware of the courage it took to drift with the tide of one's being.

He spoke nostalgically about the interesting careers others were following. He was always ready to admit that the paths others were following were right. These have been called his "doubts" and "conflicts". But he spoke about the other things that were nice to do with a certain detachment.

The concept of doubt in the sense of debating one's path by purely mental processes cannot rightly be used for him. His life was the result of an evolutionary process. What it was and what had gone into it was flowing irrevocably in a certain direction, and he would have thought it absurd that some sudden idea should be able to change it. So he followed the path of the *chalutz*, sometimes looking wistfully back at the green fields of America.

A great deal more will be written, by those who worked with him, of Leon's influence in the formation and development of Habonim and in the Labor Zionist Movement generally. Labor Palestine and the ideals of *chalutzut* proudly became the central educational idea of the movement. Camp Kvutzah, the expanded Hachsharah farms, increased *aliyah*, emphasis on

If a keynote is to be sought in the pervasive Lashner influence, which all who experienced him felt, it is his insistence that the individual search for his own truth and act in consequence. In this connection, he gave full credence to the role of the irrational in life, attaching at least as much weight to his feelings as to his reason, and respecting feelings in others.

What he could not tolerate in himself and others was covering up the problem, tempering the feelings, excusing oneself, or seeking a way out by processes of ratiocination, by the development of universal theories which solved all problems, yet not your own.

But he never drove others. He assumed you were wrestling honestly with your problem as he was with his.

Principles divorced from circumstance and action did not exist for him except as scholastic exercises, with which he was very impatient. Thus he could not consider the fate of the Jewish people without including himself in the solution.

He loved honesty and simplicity. While he understood and admired a Vronsky and an Anna Karenina, his favorite was Levin. He enjoyed greatly the scene of the "visit to the uncle" in "War and Peace".

Leon Lashner's reference point was his emotional Jewishness and Labor Zionism, to which he attached significant weight.

It was the Frederick B. Robinson era at City College, and every week saw demonstrations, expulsions and counter demonstrations. We Labor Zionists participated in all radical activities, but as a collateral thing. Leon

A great deal more will be written, by those who worked with him, of Leon's influence in the formation and development of Habonim and in the Labor Zionist Movement generally. Labor Palestine and the ideals of *chalutzim* proudly became the central educational idea of the movement. Camp Kvutzah, the expanded Hachsharah farms, increased *aliyah*, emphasis on

Hebrew, all these have come about through the vision courage and energy of the small group of which Leon was a central figure.

It is futile to try to recreate by words the vital essence of a com-

plicated personality like Ari. It is probably reserved only to those who knew him to feel the true loss. No hero-picture in the conventional sense, no analogy with anyone else is true.

And so, for every one of those who are dying in Palestine, there are those to whom the loss is a terrible reality. Every one of those good Hebrew names we read is only a symbol—of a face smiling to someone; of thoughts, desires and acts known and beloved somewhere.

Leon would not want to be singled out or separated from his comrades.

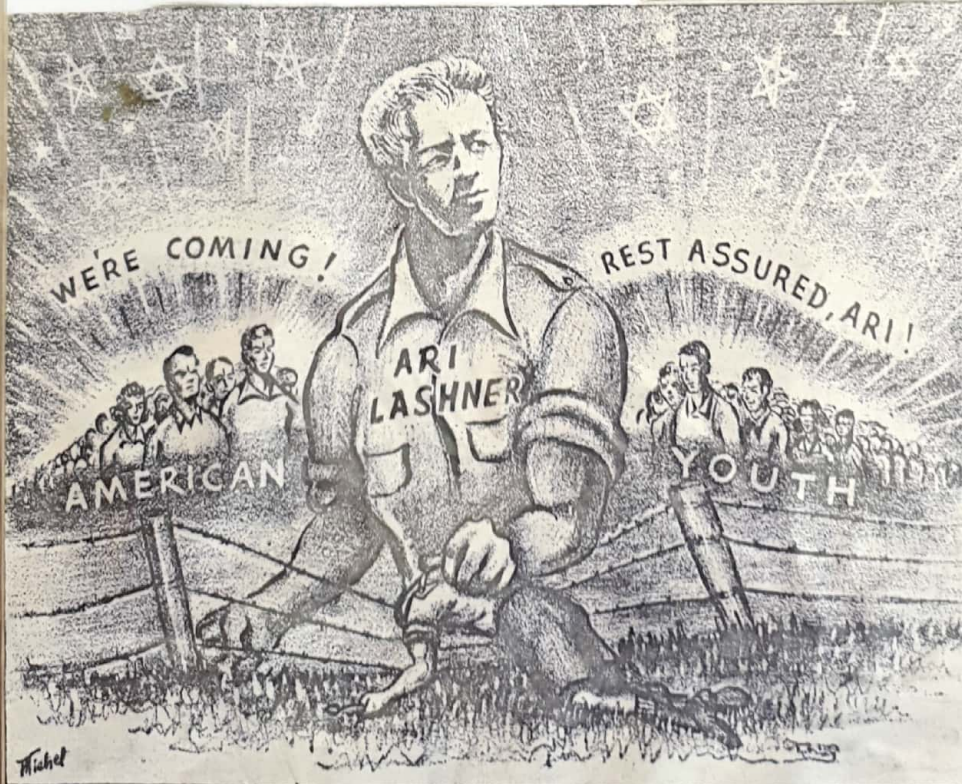
But the Yishuv has always commemorated its dead joyfully. Every soul is precious, as every individual was in life.

I am rendering a faint duty inadequately, because I knew Ari. It is not possible to believe, and for my part I do not think of Ari as having died. I merely consider that he has crossed another boundary before us, as he did so often before.

And he did it as usual—well, nobly, faithfully, working.

His child inherits the *kibbutz*, the Yishuv, as her family. All Israel must be one family today.

If any consolation is possible, I can say that Ari confided in a spontaneous moment just before leaving on the Wedgewood, that he was very happy—that his life, his work and his family at that moment satisfied him completely.

ALLIANCE (A.N.W.A.) VOICE

כותבים לזכרו

P M (New York)

Wednesday, March 17, 1948

NEW YORKER KILLED BY SNIPER
IN VILLAGE NEAR HAIFA

(By Associated Press)

JERUSALEM

A U.S. citizen was killed yesterday by sniper fire near Haifa. He was identified as Arie Lessner, 30, of New York City.

Jewish sources said Lessner was repairing a wire line on the outskirts of the village of Kfar Blum when he was shot.

He was the fourth U. S. citizen to be killed since communal warfare between Jews and Arabs broke-out last Fall.

By United Press

JERUSALEM

Three Arabs and one Jew were killed and two Jews were wounded in the Tiberius area of North Palestine yesterday. British officials reported. The bloodshed ended a short, uneasy truce.

March 20, 1948
Kfar Blum

...We are all deeply grieved at the terrible death of Ari Lashner. He was shot and killed by an Arab sniper from the village opposite us across the Jordan, while he was on an electric pole, repairing a light. I'm sure a distorted account reached you -- about his being electrocuted -- since the same thing appeared in the local press. News gets twisted up. A guy with so much promise for the future has to meet such an untimely end. Tempers were very high here -- but -- we do not act according to feelings. The boys opened up on the village -- but nothing big was done -- the villagers claim the sniper was a "stranger" and they want peace. The army was here and warned us to desist from preventing the Arabs from coming to their fields to feed their flocks.

Ari is the first adult to lie in our little cemetery. Last night there was a memorial meeting -- but it's difficult to express our feelings at such a moment. No one knows who or where it will be next time. That's the kind of war it is. It looks like we have to prepare for the big betrayal -- with the U. S. leading it. Where it will end, no one can tell....

Dave

(From "David Biderman - 1916-1978)

In Memoriam

Kfar Blum

March 20, 1948

Shalom, David:

When I wrote last, it didn't enter my mind that it might be my unpleasant duty to write you this kind of letter so soon. By now you know what happened. If the telegram came, you have by now the right version -- we suspect that the first news did not tell the right story. We still don't know how the story of the electrocution at work got around, but it did and reached as far as "Davar" and the "Palestine Post", tho' not the other papers here.

I think you will want to know some of the details. It happened on Tuesday the 16th, at about 11. Ari was doing some repair work on an electric pole directly facing Salhiyeh, one of the poles on the perimeter of the meshek, recently set up to illuminate the approaches for security purposes. The bullet hit him between the shoulder blades and, besides penetrating a lung, caused an internal hemorrhage. He was taken over to the hadar holim and given oxygen at once; the doctor came from Amir within 15 minutes, but could do nothing. The end came in just over half an hour. He talked half-coherently until the end, but was apparently not conscious of any pain. Shirley was in the room when it happened, and was by his side till the end. The funeral took place the same afternoon. We thought of waiting for his father at first, but then decided not to since there was very little chance of his arriving the next day. As it happened, the road curfew which had been on since Saturday and was to end on Wednesday was extended till Friday, and Mr. Lashner did not arrive until yesterday afternoon.

The Arab who fired the shot is now known. The army, who were here to investigate and to warn against reprisals, claims that he comes from Kitiyeh, has a house in Salhuyeh, and has escaped to Zuwiye (all neighboring villages) -- and go do him, or them something. That the shot was fired at us from the village came as a shock for general reasons. We have been living under the delusion that they would leave us alone, since they are vulnerable and afraid (we could easily cut them off from the Jordan, their source of water). They have actually been doing a lot of nuisance firing in the direction of Neot Mordechai, and only very rarely did a bullet fly in our direction at night. This one was carefully aimed.

Shirley is taking it remarkably well. She eats little and sleeps less, but is otherwise outwardly calm. She has certainly a set of strong nerves. Miriam again looks sad, as she did when either aba or ima were away. She asks for him little, but seems to sense that something is wrong, especially since sava has arrived and aba is not there. The old man, tho', is bearing up well, surprisingly so.

There is something I'd like you to do for us. There are a few notes in this week's Bekibbutzenu (I'll send you a copy as soon as it has been mimeographed; I hope within the week). We are thinking of something more substantial, perhaps for the shloshim, if we can get the material together, or a little later. I'd like you to help. Write something, perhaps get one or two others to write, gather up what has been written now (if anything), also gather up perhaps some interesting letters (from the old files), some things he wrote (Furrows we have, but the other things are scattered, since my books are not yet here); some pictures. Sent it as soon as you can, but let me know by cable what you are sending, and when, so we'll know how to proceed with the booklet.

We had the memorial last night. It was as bleak as all such things are, and it failed to convey much of an idea of the boy, which is also the usual thing, apparently. But it is good that it is over.

-2-

Fate, if there is such a thing, is really cruel. As I wrote you, he was just beginning to find himself here. He had a very tough first year. The work was physically hard on him, he found it hard to get into things, and his leaving for the Seminar in Jerusalem, tho' he may have learned something there, did not help his adjustment. But he was getting over it. He was getting to be known, and began to be appreciated. The kid was blooming, with both of them at home now. His transfer to an electrician's job pleased him. It was not yet finally decided on, but he had worked a week, and was doing well. I happened to run into him hear the hadar ha'ochel that morning as I was going out into the field. He had some electrical equipment with him. I asked how he liked the new job, and he said he liked it fine.

What the place was like after it happened, is hard to describe. A kibbutz is certainly a peculiar place, and everything here appears different, even death. This does not convey the idea of collective gloom that set in suddenly. They came out to call me in -- Shirley had asked that they should. She was in our room, and we sat with her -- Ettie, Lami, Esther S. Then she went to lie down a bit, and at about four I called for her and we walked out. She walked with a sad smile, but didn't utter a sound. On the way back she told me the story Leon used to tell of how he and Leo came late to the funeral of a L.A. boneh because they couldn't keep up with the speed of the procession in their broken-down car. And she added, "he didn't miss this one."

Nu, that's all. I'll be waiting to hear from you.

Kleve

...We are trying to be careful. No more pole climbing in broad daylight.

P. S. The final note in the other P.S is not meant to point to negligence. It is, as you know from our location, impossible to keep out of Salhiyeh's sight.

Letter to
DAVID BRESLAU
HABONIM, N.Y.

א ר י ל ש נ ר ז"ל

שבע שנים להוצחו.

ב-16 במרץ 1948 נפל ארי מכדור מרצחים בעברו על חוף הירדן, והוא רק בן 33 במותו.

ארי היה מיוצרי תנועת "הבונים" באמריקה ומאשיה המרכזיים. הוא פעל רבות בתנועה בערי השדה, עסק בארגון וחינוך, הקים סניפים והדריך מושבות ומחנות קיץ של "הבונים". בשנת 1942 התגייס ארי לצי האמריקאי, על אף התנאים הקשים בשירות זה. ארי חזה מראש בחשיבותה של הכשרת ימאים, וכשהתחילה באמריקה הפעולה לגיוס מתנדבים לעזרת ההעפלה, היה הוא מהראשונים שנענה לתביעה. באפריל 1946 הוא יצאה עם שתי האניות הראשונות שהפליגו מאמריקה לשם הסעת מעפילים.

בשנת 1946 הגיע ארי לארץ והצטרף למפעלה הראשון של התנועה - לכפר - בלום.
יהי זכרו ברוך.

מבוע שנסתם.

לנשמתך, ארי.

בגב מהעורף נרצח כאן אחי,
ופניו אל האור;
אשר לו עיניים - מי פלג זכים -
בגב יירה - מאחור.

אשר לו חיוך מתחבא כנכלם,
כהלך שבא לא קרוא -
יתבע באלמו עלבוננו מעולם
בכאב מבטו הקפוא.
חנן ש.

"בקבוצנו" מס. 4 ג' אדר תשט"ו 25.2.55

"בקבוצנו"

19.11.1948

נ ע ד ר י נ ו

ארי לשנר

ימים לא רבים התהלך בחוכנו, אבל כולנו ידענו : שעם
בואו תגיע אחד מאלה שחכינו לו רבות. אחד מאלה שדרוש היה לנו
להחזיק את קירות הבית שהתרחב וגדל. דרכו בחוכנו עודדה והבטיחה,
אם כי טרם פרש ארבות כנפיו. בקשר החי עם העולים החדשים המגיעים
ועומדים להגיע מהארצות דוברות אנגלית, תחסר לנו תמיד אותה חוליה
מקשרת ומחברת ששמה ארי.

מכדור מרצחים נפל בחצר, בבית.

7.4.1916 - 16.3.1948

אנדרטה במקום בו

נפל אריה ז"ל

פה נרצח

ארי לשנר ז"ל

מכדור מרצחים

בימי מלחמת התקומה של ישראל

ה' אדר ב' תש"ח 16. 3. 1948

"בקבוצנו"
25.2.55

שבע שנים עברו מאז נרצח חברנו ארי לשנר ז"ל.
בתנועת "הבונים" הוקם מחנה-קיץ לזכרו, "יד ארי",
בטבורו של ארצות הברית. שתי חורשות נטעו ע"י
ידידיו ביערות הקרן הקיימת. במשקנו הוקם גל-עד
במקום בו נפל.

סכום דל חיי אנוש. אף בלכות חבריו לא באבני
זכרון ולא בהנצחות יחיה האדם. בשר מבשרנו היה ויהיה.
את ארי זוכרים בדיונים על בעיות תנועה וחברה. לא מעט
מצטטים אותו. ביושבנו במסלבת רעים אין הוא נעדר.
המות לא הפסיק את חברותו.

הילדים במשקנו מכירים את ארי אך לפי שמו. הרבה
חברים יודעים אותו רק בלבטיו ובקשיי הסתגלותו לחיי הארץ.
מעטים זוכרים את ארי איש המעשה בתקופת ההעפלה. את הגייס
הראשי לצוותות אניות המוסד לעליה. את המארגן והמדריך
ברחבי ארצות הברית שאסף ילדים והפכם לחלק מהתנועה. את
הוגה המחשבות שנלחם על אמונתו. את האיש הכנה שקיבל את
מסקנות מחשבותיו לאן שילפוחו. את המגשים בלי תפארת
ונופך.

חלפו השנים וארי לא חלף. הנה הוא יוצא לעבודה,
הנה הכדור שגזל את גופו, אך את ארי לא גזל - הוא שלנו,
של כולנו. הוא חי ומתהלך בקרבנו וכואב את כאבנו ומלווה
את לבטיו. נזכרהו לעד.

ס ע ד י ה

היום לפני 25 שנה, ב-16 למרץ 1948, בשעה 11 לפני הצהריים, נורה כדור קטלני מגבעה בכפר צלחיה שמעבר לירדן אל חברנו ארי לשנר. ארי עלה באותו זמן על אחד העמודים של רשת החשמל המקופית שהגנה על המשק בלילות, לצרכי חיקון. הכדור פגע בריאחו, וכעבור שעה קלה הוא מת.

ארי היה מהבולטים שבין בונים ומעצבי דמותה של תנועתנו, תנועת הבונים, בארצות הברית. הוא נולד בשנת 1915 בניו יורק וכמרבית הצעירים בני דורו בילה כמעט את כל ימיו בין צעירים יהודים, בבית הספר היסודי והתיכון, וכן ב"סיטי קולג'" של ניו יורק, בו התמחה במדעי הרוח. את ערכי התנועה ספג בבית ובסביבתו הקרובה, ובגיל צעיר הצטרף לנוער פועלי ציון, שמתוכו צמחה - בראשית שנות השלושים - תנועת הבונים. בתנועה הוא מילא תפקידים רבים - מדריך בערי השדה, מקים ומרכז של מחנות קיץ, עורך עהון השכבה הצעירה, חבר המרכז ומשתתף פעיל בעהון הבוגרים. הוא היה מדריך ומחנך בחסד, והתמסר בעיקר לגילאי 12 - 15, שבמחיצתם גילה יכולת חינוכית וכושר יצירה בלתי רגילים.

בשנת 1939 היו ארי ושרלי מועמדים לעליה, אך פרצה המלחמה, וכל הדרכים נסתתמו. הוא יצא לזמן מה לחוות ההכשרה של "החלוץ", אחר כך חזר לריכוז פעולת התנועה בניו יורק, ועם כניסת ארה"ב למלחמה התנדב לצי כקצין אלחוט. עד 1945 הוא התגלגל על פני הימים, ועם סיום המלחמה חזר לניו יורק והצטרף לצוות הארגוני של המוסד לעליה (עליה ב'). הוטל עליו לגייס צוותי מתנדבים לאניות שניקנו בארה"ב לשם העברתן לאירופה וצירופן לצי המעפילים. הוא גייס ואיגן את המתנדבים לשתי אניות המעפילים הראשונות שנרכשו בארה"ב - שתי אניות קרב לשעבר - ובין השאר הוא גייס גם את עצמו, ועלה כקצין קשר על אחת האניות האלו. האניה יצאה את נמל ניו יורק בפסח 1946, הפכה במרוצת הזמן לאניית המעפילים "הגנה", ועשתה שתי הפלגות עם מעפילים: אחת מצרפת (בין הנוסעים היתה גם אחת בשם וירה פוליצר, היום ולנר) והשנייה מיוגוסלביה. בפעם השנייה נפלה האניה בידי האנגלים, אך הצוות הוגנב ארצה, וכך הגיע ארי לכפר בלום בראשית אוגוסט 1946. כאן חיכתה לו כבר משפחתו - האשה והבת.

קליטתו לא היתה קלה. לא תמיד עמדו לו כוחותיו הפיסיים בתנאי העבודה והאקלים הקשים, והעיקו עליו לא במעט התלבטויות - על הקיבוץ, על הפרט בקיבוץ, על מקומו הוא, על פרטיותו ועל חירותו האישית - הדברים שהוא החשיב אולי לא פחות מהמשימות הציוניות שהוא היה מוכן לקבל על עצמו. אך מי שהכיר את ארי ידע שזהו סיבו של אדם זה: להתלבט, להביע את ספקותיו ברבים, להטיל ספק הן בעצמו והן בדרך שבה הוא בחר - ולהמשיך ללכת.

אך הרבה לא יצא לו להמשיך ללכת. עם הסתלקותו איבדה החברה שלנו דמות מוסרית בעלת יכולת חינוכית גדולה, שלא הספיקה להתגלות במלוא אונה.

עקיבא.

לפני זמן-מה ביקרתי במנזר השתקנים ושם סיפר לנו מורה הדרך שמזמן שהוא נמצא במנזר הזה (30 שנה) עדיין לא שמע את קולם של רוב הנזירים. הערב אני מדבר לפני החברים בסמינר, וזוהי ההזדמנות האחרונה שיש לי להשמיע את קולי. בכל זאת הרי ישבתי כאן במשך חדשים ולמדתי הרבה, גם עברית, שאותה רציתי ללמוד כאן. עתה אני משלם חובי למפלגה, לחברים שהזמינו אותי לבוא לסמינר זה. אך האמת היא שיש סיבות חשובות יותר שגרמו לכך שאבקש את רשות הדיבור בערב זה.

העליה מאמריקה

בזמננו התווה העליה החדשה מאמריקה גורם בכל הדיונים שלנו, בשאלות חשובות ומכריעות. לדאבוני עדיין לא מרגישים כנראה בעליה הזאת, היא עדיין קטנה מאד, אבל לדעתי היא מייצגת כוח גדול מאד וחשוב, אולי ה**נצח** החשוב ביותר בשבילנו, בשביל כל הישוב, באופן מיוחד בשביל הישוב העובד.

בשנה האחרונה הגיעו ארצה כ-100 עולים אמריקאים. איני יודע כמה מכם יודעים את הדבר הזה. אינני יודע אפילו אם זה מספר גדול, אבל מה שחשוב הוא שרוב העולים האלה הלכו לקבוצים ומתכווננים לחיות בקבוץ, במושב או בקבוצה. וברצוני לציין את העובדה הזאת, שאנחנו באמריקה מכינים את התנועה לכל צורות ההתישבות העובדה. אצלנו, בכפר בלום, נמצאת קבוצת ותיקים מתנועת "הבונים" שהיו צריכים לבוא ארצה לפני הרבה שנים. הם יושבים בכפר בלום ויישארו שם. ישנה עוד קבוצה בכפר בלום שמתכווננת לעבור לקבוץ חדש. יש גרעין אמריקאי שנמצא עתה ברמת יוחנן ומקבל שם את הכשרתו. וישנה קבוצה קטנה שמתכווננת ללכת למושב עובדים.

אני חושב שהעובדות האלה הן באמת חשובות מאד ויש להעריך אותן. והייתי רוצה בכמה מלים להגיב או לנסות להגיב, כאמריקאי, על כמה שאלות שאני חושב שהן יסודיות לגבי הדיון שלנו כאן.

החירות בקבוץ

נדמה לי שאם ננסה למצות את כל הדברים ששמענו כאן, נראה שכולם נכנסים בתוך מסגרת השאלה של "חירות-האדם". בכל אופן יש לציין שאמריקאי, שבא ארצה להתישב בקבוץ, יראה את רוב הבעיות האלה באור זה. יותר מכל שאר הדברים יהיה מוחש לו שמקצצים בקבוץ את חירותו לפעול כאדם חופשי, אני יודע שיש תשובות לסענה זו, אבל אני חושב שתשובות אלה יכולות לבוא רק בפייהם של ותיקים. אדם חדש, ובמיוחד אדם שבא מאמריקה, שהוא ספוג הקומפלקסים והסתירות שבתרבות האמריקאית: מצד אחד היזמה והרצון לעשות דברים כמו שצריך, כמו שהוא חושב שצריך לעשותם, ומצד שני ההרגל לכל החולשות הידועות האמריקאיות - הג'אז וצורות החיים, שלדעתנו אינן צורות הראויות להיות מובאות ארצה - חושבני שאדם זה ירגיש כמו שאני מרגיש עדיין, שהקושי העיקרי הוא בצמצום החירות האישית בקבוץ. מרגיש בפעם הראשונה בחייו, שאי-אפשר לו להחליט בשום דבר על דעת עצמו; אין דבר, קטן או חשוב וגדול, שיוכל להחליט עליו בעצמו, בשביל עצמו, בלי הסכמתם של 200 איש או יותר. הם צריכים להחליט בכל עניינו. ואינני יודע איזה מהדברים הם קטנים ואיזה גדולים. אלה שדברו על דברים קטנים וגדולים צריכים להגדיר את המושגים האלה. אני איני מבין אותם. אני יודע שבשביל הדברים הקטנים האלה אנשים (אולי פרט לאנשי התנועה הקבוצית) מוכנים להרוג ולגזול. אי-אפשר להגיד מה שבביל אדם דבר קטן ולא חשוב ומה שבבילו חשוב. בכל אופן, על כל דבר צריך הפרט לבוא ולקבל את החלטת חברי הקבוץ. אני חושב שזה קושי עיקרי, ואינני יודע אם יש פתרון לו. ויש עוד עובדה, שהייתי רוצה לדבר עליה.

קשה לי לזכור מתי פגשתי את ארי בפעם הראשונה. בימים ההם הכרנו אותו כאחד מחברי החוג אשר משך את חשומת לבנו ככלל: זה היה החוג של מיסדי תנועת "הבונים" - חוג מאד מצמצם אשר התוה את בנין תנועת הנוער החלוצי באמריקה.

מיסדי החוג היו מהמורדים בתנועת הנוער של פועלי-ציון, שבאופיים היתה הדגשת יתר של אידיאולוגיה ומדיניות. ממנה התפצחה תנועת "הבונים". הם חיפשו דרך למקורות תנועת הפועלים בארץ - למהלך המחשבות של בני העליה השניה, לספרות העבודה הארצישראלית.

זה היה חוג מצוי. סביבם - החסיסה השמאלית של שנות השלושים: תנועת הקומוניזם, הסוציאליזם השמאלי. איש צעיר, תלמיד באוניברסיטה, צריך היה להתאזר גבורה להיות ציוני. ומוכן מאליו שדרושה היתה מידה גדולה של אמצץ לב לגלות ספק בעקרונות המרקסיזם האורתודוקסי; להיות נושא צער האומה והרצון העז לתחיה הלאומית בכל גילוייה ולהתכונן לחיי פועלי בארץ.

לפעמים, כשהתבוננת בחברי החוג הזה, היתה מתעוררת בקרבך השאלה: היעמקו במבחן שאחרים לא עמדו בו ונכשלו - הנסיון לשמור אמונים לרעיון בשנות החסיסה השמאלית האלה ואופנה של רבולוציוניזם?

זכורני ערב אחד במחנה קיץ של "הבונים" באמצע שנות השלושים. לאור המדורה הציגו מחזה מחיי טרומפלדור. באויר נשאו קטעים מנאומי טרומפלדור, ברנר, ברל כצנלסון. ובוחי התרוצץ הספק: האם זה רק משחק או התגלות רצינית? ארי היה אחד מאלה שבשבילם היתה התנועה רצינית מתוך הכרה וצורך פנימי: הוא היה השתקן המרכזי שבחבורה: זהו, לפחות הרושם שעשה על פלוני שעמד במשך חריסר שנים בקשר קרוב אל החוג.

ידענו גם שבחיי החוג היה ארי אחד מעמודי התווך: מתוך ומנהיג. מתוך שמחה התבוננת אל צעדי הבטחון והאומץ שמובילים את הצעיר האמריקאי הזה אל השנוי המוחלט בחייו.

לפעמים התעוררה בך השאלה: מאין באו נושאי החלוציות האמריקאית האלה? מהו כוח הדחיפה שקרב אותם אלינו? רוב האבות לא השתדלו, לכאורה, להכין את הרקע להסיסה הרוחנית הזאת - היא באה מעצמה. כמה נפלאה הקלות שבה שוללים את ה"נחת" שבגלות האמריקאית, ש"כמעט" איננה גלות כלל. ומצד השני כמה עמוקה ההכרה שבה הם מקבלים עליהם את עול החלוציות לכל הייהם.

חורשה על שמו של אריה לשנר ז"ל

משהו מן המלחמה

רציתי להביא לך משהו-

משהו מן המלחמה. שהו-

משהו!!! המלחמה.

שתדעי שהייתי גם פחדן גם גיבור

גיבור - פחדן. אני גם פחדן גם גיבור

רציתי להביא לך משהו -

משהו מן המלחמה. שהו -

משהו מן המלחמה.

חשבתי להביא לך תחמושת קלה,

אך ירינו את כל התחמושת, קלה,

חשבתי להביא לך פגיון זהב,

אך הפגיונות הפכו לאדומים.

חשבתי להביא לך את ליבי למשמרת

אבל גם אותו לקחו חברי שנפלו במלחמה.

אני גם אותו לקחו חברי שנפלו במלחמה.

רציתי להביא לך משהו-

משהו מן המלחמה. שהו-

לכן כתבתי את השורות הללו,

השורות הבוכות וצוחקות, ללו,

שורות מן המלחמה. וצוחקות,

כן, אלה השורות המעטות שנשארו לי

מאותם ימים גדולים ואפורים. שארו לי

רציתי להביא לך משהו-

משהו מן המלחמה. שהו-

משהו מן המלחמה.